

Utvecklings- och hållbarhetsrådets möte 25 augusti 2020

Protokoll fört vid utvecklings- och hållbarhetsrådets möte kl 9.00 i Hotell Arkipelag.

Närvarande: Ordföranden, lantrådet Veronica Thörnroos (VT – deltog vid punkterna 1-5, 7-9) samt ledamöterna Johanna Boijer-Svahnström (JBS – deltog vid punkterna 1-4, 6), John Eriksson (JE), Rebecka Eriksson (RE), Birgitta Eriksson-Paulson (BEP – deltog vid punkterna 1-6), Niclas Forsström (NF), vice ordföranden Petra Granholm (PG), Martha Hannus (MH), Barbara Heinonen (BH), Marcus Koskinen-Hagman (MKH), talman Roger Nordlund (RN), utvecklingsminister Alfons Röblom (AR - deltog vid punkterna 1-5, 7-9) och vice ordföranden Peter Wiklöf (PW – deltog vid punkterna 1-3, 6). Dessutom närvarade rådets huvudsekreterare Micke Larsson (ML).

Gäster: hållbarhetslots Sofia Enholm (SE), ledande hållbarhetslots Karin Rosenberg-Brunila (KRB), högskolepraktikant Tobias Sjöblom samt hållbarhetskoordinator Henrika Österlund.

1. Mötets öppnande

Veronica Thörnroos önskade alla välkomna till utvecklings- och hållbarhetsrådets elfte ordinarie möte.

Rådet **noterade** att rådet anordnade pressinformation den 16 juni 2020 med det övergripande budskapet om att ”de långsiktiga målen för samhället ligger fast” (pressmeddelande, se bilaga 1 nedan).

Förvaltningschef John Eriksson hälsades välkommen som ny medlem i rådet. JE gav uttryck för att som förvaltningschef blir hans roll vad gäller förverkligandet av utvecklings- och hållbarhetsagendan att, som ordförande i [arbetsgruppen för koordinering och rapportering](#), övervaka att de framtagna färdplanerna och åtgärderna förankras och implementeras både internt inom landskapsregeringen och, med stöd av rådets övriga medlemmar, i kommuner, föreningar, företag och övriga myndigheter.

2. Godkännande av föregående mötesprotokoll

Rådet **godkände** protokollet från det senaste ordinarie mötet, den 20 maj 2020.

3. Kännedoms- och attitydundersökning

Landskapsregeringen och övriga medaktörer har under sommaren 2020 genomfört en kännedoms- och attitydundersökning gällande hållbar utveckling i allmänhet och utvecklings- och hållbarhetsagendan samt ”Alla kan blomstra i ett bärkraftigt samhälle”-visionen i synnerhet. Undersökningens preliminära resultat presenterades av projektets ansvariga hållbarhetslots Sofia Enholm och undersökningens produktionsledare Tobias Sjöblom.

Rådet **avser** att analysera undersökningens resultat vid nästa ordinarie möte.

4. Färdplaner – rådets uppföljning

Rådet **konstaterade** att färdplanerna publicerades den 16 juni 2020. I och med publiceringen av färdplanerna i juni har arbetet gått in i en ny fas. Sammansättningen i arbetsgruppen för koordinering och rapportering har anpassats. Den nya sammansättningen och arbetsgruppens uppdrag framgår i [bilaga 2](#).

JE, som är arbetsgruppens ordförande, redogjorde för att det första mötet med arbetsgruppens nya sammansättning hölls den 18 augusti 2020. Avsikten är att färdplanernas åtgärder integreras i landskapets ordinarie budgetprocesser. Vidare gav JE uttryck för att det är väsentligt att det även fortsättningsvis finns en bredd och förankring i arbetet med färdplanernas genomförande och framförde önskemål om att rådets medlemmar aktivt signalerar inom respektive sektor att arbetet med färdplanernas genomförande ska ges hög prioritet.

Råder **avser** att regelbundet följa upp och stöda färdplanernas implementering. Vid nästa ordinarie möte är avsikten att uppföljningen inleds med en genomgång av de strategiska utvecklingsmålen delmål respektive effektindikatorer (nyckeltal).

5. Statusrapport 4

I enlighet med rådets diskussion och beslut vid föregående möte har arbetet med ett utkast till statusrapport 4 fortgått under sommaren. Fem av rådets medlemmar (RE, PG, MH, MKH och RN) har deltagit i arbetet som skribenter av artiklarna i rapportens huvudkapitel. Rapportens redaktör, ledande hållbarhetslots Karin Rosenberg-Brunila, presenterade ett preliminärt utkast. Rapportens titel är "Ålands väg under och ur coronakrisen".

I statusrapporten ingår sammanfattningar av de rapporter som tre idéutvecklingsgrupper arbetat fram under sommaren (på uppdrag av landskapsregeringen), civilsamhällets inspel med konkreta förslag för "ett bärkraftigt samhälle genom coronakrisen" samt två artiklar med omvärldsfokus författade av Edvard Johansson respektive Maria Wetterstrand.

Rådet **diskuterade** innehållet i artiklarna/rapporterna respektive statusrapportens förord, som författas gemensamt av utvecklings- och hållbarhetsrådet. Rådet **uppdrog** åt VT, PG, PW (med stöd av ML) att utgående från rådets diskussion färdigställa statusrapportens förord.

Avsikten är att statusrapporten fastställs vid nästa ordinarie möte och att rapporten lanseras i samband med Bärkraftmötet 2020 (se punkt 6 nedan). Rådet **uppdrog** åt VT, AR och ML att stöda SE i planeringen av statusrapportens lansering.

6. Bärkraftmötet 2020

I enlighet med rådets beslut vid föregående möte har det beslutats att Bärkraftmötet 2020 hålls den 1 oktober kl 18.00. Evenemanget är öppet för deltagande för alla.

Mot bakgrund av rådande restriktioner **diskuterade** rådet upplägget för evenemanget. Rådet **beslutade** att evenemanget ska arrangeras i första hand som ett fysiskt möte i Ålandica (med goda möjligheter att delta digitalt för den som vill). Evenemanget anpassas i enlighet med myndigheternas rekommendationer.

7. Övrigt – till kännedom

Rådet **noterade** till kännedom att medborgarsamtal genomförs under andra halvan av september (i enlighet med rådets diskussion vid mötena den 14 respektive 20 maj). Avsikten är samtalen fokuseras kring hur Åland bör utvecklas under och efter Covid19-pandemin – vilka vanor, aktiviteter och verksamheter innan undantagstillståndet vill vi bevara som de varit och/eller utveckla framåt? Vad vill vi inte återupprätta alls?

En övergripande sammanställning av samtalen presenteras vid Bärkraftmötet den 1 oktober och därefter sammanställs en analys. Projektledare är demokrati- och ungdomssamordnare Håkan Strömmer och ministrarna Annika Hambrudd och Alfons Röblom samt utvecklings- och hållbarhetsrådets vice ordförande Petra Granholm agerar värdar.

8. Kommande möten

Nästa ordinarie möte hålls 25 september 2020 kl 8.30-11.30. Plats för mötet meddelas senare.

Därpå följande möte avses hållas i december 2020. Tidpunkt fastslås vid nästa möte.

10. Mötets avslutande

Veronica Thörnroos avslutade mötet med ett tack för goda diskussioner.

Mötet avslutades kl 11.20.

Bilagor

- Bilaga 1 Pressmeddelande 16 juni 2020 (se nedan)
- Bilaga 2 Sammansättning arbetsgrupp för koordinering och rapportering
- Bilaga 3 Upplägg för medborgarsamtal 15-16 september 2020 (se nedan)

Vid protokollet

Micke Larsson

Bilaga 1. Pressmeddelande 16 juni 2020

Pressmeddelande från utvecklings- och hållbarhetsrådet:

**”DE LÅNGSIKTIGA MÅLEN FÖR SAMHÄLLET LIGGER FAST”
- idag publiceras digitala färdplaner som visar vägen mot uppnåendet av de sju strategiska utvecklingsmålen**

Förutsättningarna för samhällsutvecklingen har förändrats i och med det sociala och ekonomiska läge som coronapandemin medför. Trots detta konstaterar utvecklings- och hållbarhetsrådet att visionen “Alla kan blomstra i ett bärkraftigt samhälle på fredens öar” och de långsiktiga målen för det åländska samhället, de sju strategiska utvecklingsmålen, ligger fast:

- Arbetet med att förverkliga ”Alla kan blomstra”-visionen är opåverkat av covid 19 så till vida att vi inte ändrar på vår vision för Åland och dess tillhörande sju strategiska utvecklingsmål för 2030. I och med publiceringen av färdplanerna blir det idag tydligt för ännu fler att vi faktiskt tänker genomföra utvecklings- och hållbarhetsagendan. Det här är en verkstad som innefattar såväl social, ekonomisk som miljömässig samhällsutveckling, säger rådets ordförande, lantrådet **Veronica Thörnroos**.

- Det är många som nu kämpar med konsekvenserna av nedstängningen av vårt samhälle i samband med bekämpningen av Covid 19-pandemin och det är lätt hänt att allt annat sätts i vänteläget. Vi behöver dock fortsätta vårt hållbarhetsarbete trots utmanade ekonomiska förutsättningar då jag är övertygad om att det är vägen till långsiktig framgång ur både ett ekonomiskt och socialt perspektiv, säger **Peter Wiklöf**, en av rådets båda vice ordföranden.

- Vi befinner oss just nu i en kris i krisen. Utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland har hela tiden varit den långsiktiga återhämtningsplanen. Därför är det naturliga är att fortsätta med förnyad kraft på den inslagna vägen, längs med vilken så många av oss slutit upp.", säger **Petra Granholm**, en av rådets båda vice ordföranden.

[Digitala färdplaner visar vägen](#)

Som vägvisare finns nu de första versionerna av digitala färdplaner för uppnåendet av de sju strategiska utvecklingsmålen etablerade. Färdplanernas batteri av konkreta åtgärder publiceras idag på hemsidan bärkraft.ax. De första versionerna av färdplanerna innehåller prioriterade åtgärder, tidsplan och ansvariga aktörer. Det digitala verktyget på bärkraft.ax ger alla en överskådlig helhetsbild av alla åtgärder som är igång eller under planering. Färdplanerna är ”levande dokument” som löpande fylls på med nya åtgärder och uppdateras kontinuerligt under arbetets gång.

Alla på Åland kan delta i det fortsatta arbetet. I det digitala verktyget finns både möjlighet att åta sig att genomföra åtgärder och att lämna kommentarer kring de åtgärder som är publicerade. Arbetet med långsiktiga färdplaner för respektive mål har så här långt arbetats fram och sammanställts under ledning av arbetsgruppen för koordinering och rapportering:

- Publiceringen av de första versionerna av färdplanerna är en milstolpe och ett resultat av en omfattande laginsats av många kunniga personer, säger nätverket bärkrafts huvudsekreterare **Micke Larsson**.

fortsättning bilaga 1, pressmeddelande

Statusrapport 4 analyserar det förändrade sociala och ekonomiska läget

Utvecklings- och hållbarhetsrådet bedömer att det kraftigt förändrade sociala och ekonomiska läge som coronapandemin medför innebär ett behov av analys och med största sannolikhet ett behov av justeringar i färdplanerna. Sedan framtagandet av utvecklings- och hållbarhetsagendan har det årligen publicerats en statusrapport, som bland annat beskrivit nuläget i förhållande till de sju strategiska utvecklingsmålen. Rådet har beslutat att årets statusrapport, som är nummer fyra i ordningen, ska, med utgångspunkt i färdplanerna, analysera nuläget genom att beskriva de mest väsentliga åtgärderna och aspekterna för vägen framåt.

Utvecklings- och hållbarhetsrådet är arbetsgrupp för framtagandet av årets statusrapport, som är den fjärde i ordningen. Rådet har utsett ledande hållbarhetslots Karin Rosenberg-Brunila till rapportens redaktör. Avsikten är att årets statusrapport publiceras i slutet av september. Rapporterna från de tre idéutvecklingsgrupper som nyligen utsågs av landskapsregeringen kommer att integreras i statusrapporten.

Medborgarsamtal på Åland under coronakrisen

Syfte: Att genomföra en bred medborgardialog om hur Åland bör utvecklas efter Covid19-pandemin – vilka vanor, aktiviteter och verksamheter innan undantagstillståndet vill vi bevara som de varit och/eller utveckla framåt? Vad vill vi inte återupprätta alls?

Mål: Att aktiviteten bidrar till att öka människors involvering i dialogen kring samhällets utveckling och samtidigt blir ett test av medborgardialog som i sin tur kan utvecklas och bli mer regelbunden. Samt att offentlig förvaltning, civilsamhällets organisationer och företagen får en ökad förståelse för hur människor ser på inriktning och prioritering i utvecklingen av det åländska samhället under och efter pandemin. Resultatet utgör komplement till de redan existerande referensgrupper som diskuterar Ålands utveckling under och efter pandemin.

Avsändare: Landskapsregeringen i samarbete med övriga medaktörer i nätverket Bärkraft.ax.

Metod: Kvalitativa fokusgruppsdiskussioner för att få ett visst djup i frågeställningarna och för att få bättre förståelse för vilka attityder, värderingar och perspektiv som är kopplade till frågan. Fokusgruppsdiskussionerna följs med fördel upp med en bredare enkät för kvantifiering av resultatet.

Dialogkvällar:

- Två diskussionskvällar med ca 50 deltagare per kväll.
 - o 5-7 parallella gruppdiskussioner varje kväll (6-8 deltagare per grupp)
 - o Strukturerad sammansättning av grupperna för att säkerställa ett brett deltagande
 - o Kan genomföras på olika platser på Åland, i vissa fall helt digitalt
 - o Kräver en samtalsledare för varje grupp + antecknare
- Tidsåtgång 2 timmar per kväll
 - o 30 minuter gemensam introduktion för alla grupper (digitalt)
 - o 90 minuter gruppvisa diskussioner

Rekrytering:

- Öppet för alla att anmäla intresse att delta. I första hand sker rekryteringen av deltagare till fokusgrupperna i samarbete med enskilda medaktörer för att engagera specifika målgrupper.

Tidsplan:

Siktet är inställt på att förlägga den första dialoginsatsen i första halvan av september månad. Aktuella datum är tisdagen den 15 september och onsdagen den 16 september. Diskussionerna genomförs kvällstid.